

Sygn. akt IIK 93/13

KS 600/54/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27.03.2013r.

Sąd Rejonowy w Lubaniu Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Tulliusz Stabryn

Protokolant: Aleksandra Hormańska

po rozpoznaniu w dniach 20.03.2013r. i 27.03.2013r. sprawy karnej

przeciwko **M. S. (1)**, s. T. i H. z d. G.,

ur. (...) w M.

oskarżonemu o to, że :

pełniąc funkcję Wiceprezesa Zarządu Spółki z o.o. (...) z siedzibą w L. przy ul. (...), zajmując się sprawami gospodarczymi Spółki, będąc na podstawie art. 31 ustawy z dnia 29.08.1997r. o Ordynacja podatkowa (Dz.U. Nr 137, poz. 926, z późn. zm.) osobą odpowiedzialną za terminowe wpłaty zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, nie wpłacił pobranych od wypłat wynagrodzeń pracowników zaliczek na rachunek Urzędu Skarbowego w L. w ustawowym terminie do 20-tego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki w kwocie ogółem 48.487,00 zł za okres:

- styczeń 2009r. w kwocie 3.531,00 zł, wpłata 02.12.2009r. w kwocie 58,00 zł,
- marzec 2009r. w kwocie 4.036,00 zł, wpłata 02.12.2009r. w kwocie 58,00 zł,
- kwiecień 2009r. w kwocie 3.490,00 zł, wpłata 02.12.2009r. w kwocie 58,00 zł,
- maj 2009r. w kwocie 3.621,00 zł, wpłata 15.12.2009r. w kwocie 58,00 zł,
- czerwiec 2009r. w kwocie 3.953,00 zł, wpłata 15.12.2009r. w kwocie 58,00 zł,
- lipiec 2009r. w kwocie 3.275,00 zł, wpłata 15.12.2009r. w kwocie 58,00 zł,
- sierpień 2009r. w kwocie 3.329,00 zł, wpłata 19.10.2009r. w kwocie 58,00 zł,
- wrzesień 2009r. w kwocie 3.174,00 zł, wpłata 15.12.2009r. w kwocie 58,00 zł,
- październik 2009r. w kwocie 3.041,00 zł, wpłata 07.01.2010r. w kwocie 58,00 zł,
- listopad 2009r. w kwocie 1.718,00 zł, wpłata 07.01.2010r. w kwocie 513,00 zł,
- grudzień 2009r. w kwocie 862,00 zł, brak wpłaty,
- styczeń 2010r. w kwocie 58,00 zł, brak wpłaty,
- luty 2010r. w kwocie 58,00 zł, brak wpłaty,

- marzec 2010r. w kwocie 58,00 zł, brak wpłaty,
- kwiecień 2010r. w kwocie 58,00 zł, brak wpłaty,
- maj 2010r. w kwocie 58,00 zł, brak wpłaty,
- czerwiec 2010r. w kwocie 58,00 zł, brak wpłaty,
- lipiec 2010r. w kwocie 58,00 zł, brak wpłaty,
- sierpień 2010r. w kwocie 58,00 zł, brak wpłaty,
- wrzesień 2010r. w kwocie 58,00 zł, brak wpłaty,
- październik 2010r. w kwocie 58,00 zł, brak wpłaty,
- listopad 2010r. w kwocie 58,00 zł, brak wpłaty,
- grudzień 2010r. w kwocie 58,00 zł, brak wpłaty,
- maj 2011r. w kwocie 945,00 zł, wpłata 24.01.2012r.,
- czerwiec 2011r. w kwocie 1.326,00 zł, brak wpłaty,
- lipiec 2011r. w kwocie 1.326,00 zł, brak wpłaty,
- sierpień 2011r. w kwocie 1.350,00 zł, brak wpłaty,
- wrzesień 2011r. w kwocie 1.378,00 zł, brak wpłaty,
- październik 2011 w kwocie 1.366,00 zł, brak wpłaty,
- listopad 2011r. w kwocie 1.195,00 zł, brak wpłaty,
- grudzień 2011r. w kwocie 1.195,00 zł, brak wpłaty,

czym naruszył przepis art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26.07.1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. z 2000r. Dz.U. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.)

tj. o przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks i w zw. z art. 6 § 2 kks,

- I. uniewinnia oskarżonego M. S. (1) od popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w części wstępnej wyroku,
- II. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Uzasadnienie.

W 1998 roku M. S. (1) wspólnie z J. L. (1) założyli Spółkę z o.o. (...) z siedzibą w L.. Przedmiotem działalności firmy były prace budowlane. Spółka nawiązała wówczas współpracę z czeskim inwestorem, który miał 70 % udziałów w ich firmie. Prace budowlane były świadczone na terenie Republiki Czeskiej. Około 2002 roku inwestor czeski wycofał się z przedmiotowej spółki nie zrywając jednak z nią współpracy. W tym czasie firmą zarządzał, jako prezes J. L. (1), zaś wice prezesem był M. S. (1). Prezes z uwagi na znajomość języka czeskiego w mowie i piśmie reprezentował spółkę na zewnątrz, natomiast M. S. (1) przejął na siebie obowiązki kadrowo finansowe. Spółka nie zalegała wówczas z płatnościami z tytułu podatków czy też składek na ZUS.

W 2008 roku Spółka (...) podpisał kontrakt z czeskim inwestorem na wykonanie zabudowy szeregowej w M. H. na terenie Republiki Czeskiej. Zawarta umowa gwarantowała płynność finansową firmy. Od stycznia 2009 roku w związku z ogólno-światowym kryzysem, strona czeska nie wywiązywała się ze swoich płatności na rzecz Spółki (...), w wyniku, czego ta utraciła płynność finansową. Otrzymywane od czeskiego inwestora płatności pozwalały na wypłatę wynagrodzeń dla pracowników. Płatności następowały ratami według listy płacy. Mimo sporządzania prawidłowej dokumentacji finansowej, M. S. (1) nie przekazywał na rzecz Urzędu Skarbowego zaliczek z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. Spółka nie uiszczał również składek na rzecz ZUS-u. Trudna sytuacja finansowa Spółki przyczyniła się do częściowego zbycia majątku firmy i do ograniczenia liczby pracowników. Mimo podjętych starań spółka nie otrzymała kredytu bankowego z uwagi na zaległości wobec ZUS-u i Urzędu Skarbowego. Również Urząd Skarbowy nie wyraził zgody na spłatę zadłużenia z tytułu nieuiszczonych zaliczek podatku od osób fizycznych, w ratach.

Dowód: wyjaśnienia oskarżonego M. S. k. 160-161;

decyzja z dnia 27.07.2010 r k. 10-15;

decyzja z dnia 29.10.2010r k. 17-19;

wyrok WSA w sprawie I SA/Wr 24/11 k.21

oświadczenia J. L. k.30.

W okresie od stycznia 2009 roku do grudnia 2010 roku oraz od maja 2011 roku do grudnia 2011 M. S. (1) reprezentujący Spółkę z o.o. (...) z siedziba w L. będąc odpowiedzialnym za terminowe wpłaty zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, nie wpłacił pobranych od wypłat wynagrodzeń pracowników zaliczek na rachunek Urzędu Skarbowego w L. w ustawowym terminie do 20-tego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczkę na łączna kwotę 48.487,00 zł. Aktualnie Spółka spłaciła zaległości wobec ZUS oraz rozpoczęła spłatę zadłużenia wobec Urzędu Skarbowego. M. S. (1) nie był dotychczas karany.

Dowód: wyjaśnienia oskarżonego M. S. k. 160-161;

decyzje o odpowiedzialności podatkowej płatnika k. 34-96;

karta karna k. 104.

Oskarżony M. S. (1) nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. W swoich obszernych wyjaśnieniach potwierdził, iż był odpowiedzialny w przedmiotowej spółce za odprowadzenie podatku na rzecz urzędu skarbowego oraz wskazał okoliczności, które przyczyniły się do powstania zadłużenia. Co istotne podkreślił on, iż spółka podejmowała działania zmierzające do polepszenia sytuacji majątkowej, jednakże z uwagi na zaległości wobec ZUS i US nie miała możliwości uzyskania kredytu bankowego. Wskazał również, iż pogorszenie płynności finansowej doprowadziło do wypłaty wynagrodzenia dla pracowników w ratach i ograniczenia zatrudnienia. Oskarżony podniósł również, iż nie miał świadomości, co do bezprawności swojego zachowania odnośnie nieuiszczania „pobranych” zaliczek i związanej z tym odpowiedzialności karnej.

W ocenie Sądu wyjaśnienia oskarżonego zasługują na danie im wiary są one spójne i logiczne, a nadto korelują one z zebrany materiał dowodowy. Brak jest jakichkolwiek przesłanek do kwestionowania prawdomówności oskarżonego.

Zarówno wyjaśnienia oskarżonego jak i dokumentacja finansowa potwierdzają, iż M. S. (1) swoim zachowaniem wyczerpał ustawowe znamiona zarzucanego mu czynu z art. 77 §2 kks. Fakt ten nie może jednak stanowić o automatycznym przypisaniu mu winy, a tylko wykazanie winy w jego zachowaniu może pociągnąć go do odpowiedzialności karnej.

Wyrażona w art. 1 § 3 kks zasada nullum crimene sine culpa oznacza, że dla popełnienia przestępstwa skarbowego i wykroczenia skarbowego konieczne jest stwierdzenie, że w czasie czynu zabronionego sprawca dopuścił się zachowania ocenianego, jako zawinione. Dla przypisania winy konieczne jest stwierdzenie następujących elementów: wieku sprawcy zdolnego do ponoszenia odpowiedzialności karnoskarbowej (art. 5 kks), rozpoznawalności karalności (art. 10 § 4 kks), zdolności do rozpoznania znaczenia czynu lub pokierowania swoim postępowaniem (art. 11 § 1 kks) oraz obiektywnej zdolności sprawcy do zachowania zgodnego z prawem.

Jakkolwiek przesłanki w postaci wieku sprawcy oraz zdolności do pokierowania swoim zachowaniem i rozpoznania znaczenia czynu nie budzą żadnych wątpliwości tak dwie pozostałe wymagają głębszej analizy.

W obszarze prawa karnoskarbowego dla przypisania winy niezbędnym jest wykazanie, że sprawca nie tylko jest świadom bezprawności czynu, ale i również tego, że jego czyn jest karalny. W omawianej sprawie, oskarżony podkreślał, iż nie miał świadomości, iż prawidłowe wypełnienie dokumentacji podatkowej bez uiszczenia deklarowanych w nich pobranych zaliczek może pociągnąć go do odpowiedzialności karnej. W jego mniemaniu zachowanie takie prowadziło do odpowiedzialności materialnej Spółki i konieczności uregulowania zadłużenia wraz z odsetkami. W toku postępowania przygotowawczego jak i sądowego, twierdzeń jego nie podważono w żaden sposób. Trudno, zatem mówić, iż ten element winy został wykazany.

Dla przyjęcia, iż sprawca posiadał obiektywna zdolność, możliwość, zachowania się zgodnego z prawem konieczne jest ustalenie, że przed tym zachowaniem zadbał on w należyty sposób o utrzymanie gotowości do realizacji normy na prawie wymaganym poziomie. Jeżeli zatem sprawca będący podatnikiem, mimo dołożenia wszelkiej staranności w doborze kontrahenta, który okazał się w późniejszym czasie niewypłacalny, podejmuje działania zmierzające do uzyskania środków gwarantujących mu płynność finansową i nie może uzyskać kredytu, który nie zostaje mu udzielony z uwagi na powstałe zaległości wobec ZUS i US, trudno mówić, iż miał on realną zdolność do zachowania zgodne z prawem polegającą na pobraniu i wpłaceniu zaliczek z tytułu podatku dochodowego od wynagrodzeń pracowników, tym bardziej, iż wypłaty pensji pracowniczych odbywają się ratami. Choć zachowanie sprawcy realizuje znamiona czynu z art. 77 § 2 kks polegającego na nie odprowadzeniu pobranych jedynie „papierowo” (na liście płac) zaliczek, to w tym przypadku zachowaniu takiemu nie można przypisać zawinienia.

Skoro, zatem płatnik przedsięwziął kroki zmierzające do wykonania ciężącego na nim obowiązku, a z przyczyn od siebie niezależnych nie mógł go zrealizować w prawie przewidzianej formie to wówczas odpada winna, o której mówi przepis art. 1 § 3 kks.

Podobne stanowisko reprezentują w doktrynie Grzegorz Łabuda w Kodeksie Karnym Skarbowym – Komentarz, Lex 2012 czy Leszek Wilk w artykule Obowiązki i odpowiedzialność płatnika podatku opublikowanym w Prok. i Pr. 2009.7-8.48. Zostało ono również zaakcentowane przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie w Wyroku z dnia 12 września 2012 roku w sprawie II Ka 495/12.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd uznał, iż zachowaniu oskarżonego M. S. (1) w żaden sposób nie można przypisać winy w rozumieniu przepisu art. 1 § 3 kks, co skutkowało uniewinnieniem go od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 77 § 2 kks.

Stosownie do art. 113 § 1 kks w zw. z art. 632 pkt 2 kpk Sąd wobec uniewinnienia oskarżonego kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.